

Sygn. akt VII U 99/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Jarząbek

Protokolant: Paulina Filipkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 października 2017 r. w Warszawie

sprawy K. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rentę socjalną

na skutek odwołania K. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 1 grudnia 2016 r. znak: (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Ubezpieczona K. K. w dniu 11 stycznia 2017 roku złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 1 grudnia 2016 roku, znak: (...), którą organ rentowy odmówił jej prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona wskazała, iż Komisja Lekarska ZUS błędnie oceniając stan zdrowia pozbawiła ją prawa do renty socjalnej. Ubezpieczona wskazała, iż najpierw zachorowała w 1994 roku, a następnie w 2005 roku, a w 2005 roku i 2006 roku doznała udarów. W konsekwencji wystąpił u niej niedowład prawostronny. K. K. wskazała, iż od 2005 roku jej stan zdrowia różni się zasadniczo od zdrowego człowieka w jej wieku oraz znacznie ogranicza jej możliwości w życiu zawodowym i prywatnym. Odwołująca podkreśliła również, iż drętwienia występują również w prawej nodze, natomiast w ciągu ostatnich dwóch lat wyraźnie nasiliły się u niej częstsze i bardziej uciążliwe migreny, a także pogorszenie wzroku. W związku z powyższym ubezpieczona wniosła o przyznanie jej prawa do renty socjalnej. (odwołanie z dnia 11 stycznia 2017 roku, k. 2 – 4 a.s.)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 25 stycznia 2017 roku wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podniósł, że ubezpieczona w dniu 11 lipca 2016 roku złożyła wniosek o rentę socjalną i w toku postępowania została skierowana na badanie do Komisji Lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 16 listopada 2016 roku uznała, że K. K. nie jest całkowicie niezdolna do pracy. W oparciu o to orzeczenie organ rentowy decyzją z dnia 1 grudnia 2016 roku odmówił prawa do renty socjalnej. (odpowiedź na odwołanie z dnia 25 stycznia 2017 roku, k. 18 – 18v a.s.)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. K. urodzona w dniu (...) ukończyła studia wyższe na kierunku zarządzanie, ekonomia i socjologia. W 1994 roku była hospitalizowana na oddziale neurologicznym z powodu krwawienia śródmózgowego, a następnie poddana naświetlaniom stereotaktycznym. W 2005 roku ponownie przebywała w szpitalu z uwagi na chorzenie neurologiczne w postaci krwaka w obrębie wzgórza z ponownym krwawieniem w trakcie hospitalizacji. W 2007 roku u ubezpieczonej wystąpił kolejny krwotok śródmózgowy, konsekwencją którego jest niewielki niedowład prawostronny. Obecnie pracuje jako nauczyciel akademicki. (dokumentacja lekarska tom I, opinia biegłych z dnia 7 marca 2017 roku, k. 40 a.s.). Na podstawie decyzji z dnia 28 listopada 2012 roku ubezpieczona pobierała rentę socjalną do dnia 31 marca 2014 roku (decyzja z dnia 28 listopada 2012 roku, k. 195 - 196 tom I a.r.). Decyzją z dnia 22 kwietnia 2014 roku organ rentowy odmówił K. K. prawa do renty socjalnej. (decyzja z dnia 22 kwietnia 2014 roku k. 233 tom I a.r.)

W dniu 11 lipca 2016 roku K. K. ponownie wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z wnioskiem o ustalenie prawa do renty socjalnej. (wniosek o rentę socjalną k. 235 - 237 tom I a.r.)

Spowodowało to zainicjowanie postępowania wyjaśniającego, w toku którego ubezpieczona została skierowana na badanie do Lekarza Orzecznika ZUS, który po jego przeprowadzeniu wydał w dniu 24 sierpnia 2016 roku orzeczenie stwierdzające, że jest ona całkowicie niezdolna do pracy do 31 sierpnia 2021 roku. Lekarz Orzecznik ZUS wskazał, iż w jego ocenie, daty powstania niezdolność do pracy nie da się ustalić. Ponadto w orzeczeniu Lekarz Orzecznik ZUS wskazał, iż całkowita niezdolność do pracy pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej – przed ukończeniem 25 roku z życia lub w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. (orzeczenie Lekarza Orzecznika z dnia 24 sierpnia 2016 roku k. 239 tom I a.r.)

Na skutek zastrzeżeń Naczelnego Lekarza Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS, sprawa została skierowana do Komisji Lekarskiej ZUS, która po ponownym zbadaniu odwołującego wydała w dniu 16 listopada 2016 roku orzeczenie na mocy którego uznała, że ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy. (orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 16 listopada 2016 roku k. 247 tom I a.r.)

W oparciu o powyższe orzeczenie organ rentowy wydał w dniu 1 grudnia 2016 roku decyzję (znak: (...)) odmawiającą ubezpieczonej prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że Komisja Lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 16 listopada 2016 roku ustaliła, że badana nie jest niezdolna do pracy. (decyzja z dnia 1 grudnia 2016 roku znak: (...) k. 253 tom I a.r.)

W związku z niekorzystną decyzją organu rentowego K. K. złożyła odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie. (odwołanie z dnia 11 stycznia 2017 roku, k. 2 – 4 a.s.)

Postanowieniem z dnia 6 lutego 2017 roku Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów neurologa i internisty celem ustalenia czy odwołująca się jest całkowicie niezdolna do pracy oraz czy jest to niezdolność trwała czy okresowa, a jeżeli okresowa to na jaki okres oraz czy naruszenie sprawności organizmu powstało przed ukończeniem 18 roku życia, w trakcie nauki w szkole wyższej przed ukończeniem 25 roku życia, w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. (postanowienie z dnia 6 lutego 2017 roku, k. 21 a.s.)

W oparciu o opinię biegłych sądowych z zakresu neurologii i chorób wewnętrznych Sąd Okręgowy ustalił, iż ze względów neurologicznych i internistycznych brak jest podstaw do uznania całkowitej niezdolności do pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami. Biegłe sądowe B. A. oraz E. R. w swojej opinii wskazały, iż stan neurologiczny ubezpieczonej wskutek leczenia i rehabilitacji uległ częściowej poprawie. W ocenie biegłych, ze względu na ogólny stan zdrowia, przy uwzględnieniu występujących schorzeń K. K. jest trwale częściowo niezdolna do pracy. (opinia biegłych z dnia 7 marca 2017 roku k. 40 a.s.)

Sąd jako materiał kluczowy dla rozstrzygnięcia sprawy uznał opinię powołanych biegłych sądowych neurologa oraz internisty, albowiem dowód ten pozwolił na dokładne określenie zakresu dysfunkcji, jakie występują w stanie zdrowia odwołującej. Z tego też powodu ustalenia poczynione przez biegłych Sąd przyjął za własne, gdyż opinia biegłych

wydana została w oparciu o obiektywne wyniki badań odwołującej, a biegli lekarze sporządzający te opinie są specjalistami w swojej dziedzinie posiadającymi bogatą wiedzę medyczną i wieloletnie doświadczenie zawodowe. Zdaniem Sądu, dołączona do akt opinia biegłego neurologa oraz internisty w sposób wyczerpujący opisuje aktualny stan zdrowia ubezpieczonej, jest zrozumiała, czytelna i wydana na podstawie dogłębnej analizy całej dokumentacji medycznej znajdującej się w aktach sprawy w tym w aktach rentowych.

Zaznaczenia wymaga, że wprawdzie strona odwołująca w piśmie procesowym z dnia 29 czerwca 2017 roku (k. 57 a.s.) zgłosiła uwagi co do opinii powołanych w sprawie biegłych, to jednak w ocenie Sądu zastrzeżenia te były niezasadne, a opinia powołanych w sprawie biegłych dokładnie diagnozuje stan zdrowia wnioskodawczyni na dzień wydania zaskarżonej decyzji. Z tych przyczyn podniesione przez odwołującą zastrzeżenia stanowią subiektywną polemikę z opiniami biegłych.

Ponadto należy stwierdzić, że orzecznictwo sądowe wypowiada się jednoznacznie co do kwestii, iż nie można przyjąć, iż sąd zobowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym przypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 roku, sygn. akt II CR 817/73, LEX nr 7404; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 1974 roku, sygn. akt II CR 5/74, LEX nr 7407; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2001 roku, sygn. akt II UKN 604/00, PPIPS 2003, nr 9, poz. 67). Potrzeba powołania innego biegłego powinna zatem wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczasowej złożonej opinii. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1974 roku, sygn. akt I CR 562/74, LEX nr 7607; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 1999 roku, sygn. akt I PKN 20/99, OSNAPiUS 2000, nr 22, poz. 807; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2001 roku, sygn. akt II CKN 639/99, LEX nr 53135)

W ocenie Sądu zgromadzony materiał dowodowy był wystarczający do wydania orzeczenia.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie K. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 1 grudnia 2016 roku, znak: (...) jest niezasadne i podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej (Dz.U. z 2013 r. poz. 982) - renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18. roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25. roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. (ust 2)

Osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1, przysługuje:

- 1) renta socjalna stała - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała;
- 2) renta socjalna okresowa - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa. (ust. 3) renta socjalna okresowa przysługuje przez okres wskazany w decyzji jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,

Ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje się na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 17 grudnia 1999 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1383 t.j., dalej: ustawa emerytalna), stosując odpowiednio między innymi art. 12 - 14 tej ustawy (art. 5 i 15 ustawy o rencie socjalnej).

Przepis art. 12 ust. 1 ustawy emerytalnej definiując niezdolność do pracy - stanowi, że niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Przepisy ust. 2 i 3 wskazują, że całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy

jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Natomiast zgodnie z jej art. 13 ustawy emerytalnej przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, oraz możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy, a także celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Zdaniem Sądu w niniejszej sprawie jedyną kwestią sporną było ustalenie, czy ubezpieczona jest całkowicie niezdolna do pracy i czy niezdolność ta powstała: przed ukończeniem przez nią 18 roku życia; w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25. roku życia; w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. Należy w tym miejscu zaznaczyć, iż warunkiem przyznania renty socjalnej jest całkowita a nie częściowa niezdolność do pracy. W toku postępowania ubezpieczona podnosiła, iż jest ona całkowicie niezdolna do pracy z uwagi na występujące u niej schorzenia neurologiczne objawiające się drętwieniem prawostronnym.

Zważyć należy, że ocena istnienia niezdolności do pracy i jej stopnia należy do kategorii okoliczności, których stwierdzenie wymaga wiadomości specjalnych, tak więc czyni koniecznym przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych (art. 278 k.p.c.). Wprawdzie opinia biegłych jako dowód oparta jest na wiadomościach specjalnych, to podlega ona jednakże ocenie sądu w oparciu o cały zebrany w sprawie materiał, a zatem, na tle tego materiału, koniecznym jest stwierdzenie, czy ustosunkowała się ona do wynikających z innych dowodów faktów mogących stanowić podstawę ocen w opinii zawartych oraz czy opierając się na tym materiale w sposób logiczny i jasny przedstawia tok rozumowania prowadzący do sformułowanych w niej wniosków (por. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 maja 2005 roku, sygn. akt V CK 659/04, LEX nr 180821).

Opierając się na opinii powołanych w sprawie biegłych, Sąd zważył, że u ubezpieczonej rozpoznano dysfunkcje organizmu w obszarze neurologicznym i internistycznym. Głównym schorzeniem odwołującej jest drętwienie prawostronne będące wynikiem powikłań neurologicznych które miały miejsc w latach 2005 – 2007. Pomimo jednak powyższego natężenie tych dysfunkcji nie powoduje u odwołującej obecnie całkowitej niezdolności do pracy. Biegli ponadto w swojej opinii stwierdzili, iż stan neurologiczny odwołującej w wyniku systematycznej leczenia i rehabilitacji ulega poprawie. Sąd dokonując tych ustaleń oparł się na wiadomościach specjalnych biegłych sądowych neurologa oraz internisty, mając jednocześnie na uwadze, iż ubezpieczona w momencie ubiegania się o rentę socjalną była aktywna zawodowo i pracowała jako nauczyciel akademicki. Za trafnością opinii biegłych przemawia też stanowisko odwołującej, zaprezentowane na rozprawie z dnia 10 października 2017 roku, zgodnie z którym jest ona w stanie podjąć zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy, a więc tak, jak to miało miejsc do tej pory. Odwołująca, bowiem świadczyła pracę na rzecz uczelni wyższej w oparciu o umowę zlecenia w ograniczonym wymiarze czasowym. Powyższe stanowisko odwołującej potwierdza tezę biegłych, że odwołująca jest jedynie częściowo niezdolna do pracy, natomiast nie utraciła zdolności do wykonywania jakiegokolwiek pracy. W takim stanie rzeczy twierdzenia odwołującej o zasadności przyjęcia w jej przypadku całkowitej niezdolności do pracy, należało uznać jedynie jako wyraz jej subiektywnego przekonania, nie znajdującego odzwierciedlenia w obiektywnej i miarodajnej zdaniem Sądu opinii biegłych w tym zakresie. Ponadto podkreślić w tym miejscu należy, że renta socjalna stanowi rodzaj pomocy finansowej państwa dla osób, które w młodym wieku doznały naruszenia sprawności organizmu, a skutkiem tego naruszenia jest całkowita niezdolność do pracy. Świadczenie to ma na celu rekompensatę za zmniejszenie szansy takich osób na aktywność zawodową, a co za tym idzie na samodzielne zarobkowanie. Odwołująca tymczasem pomimo swoich schorzeń była aktywna zawodowo i samodzielnie zarabowała.

Na marginesie należy wskazać, iż z uwagi na stwierdzoną u ubezpieczonej częściową niezdolność do pracy może ona ubiegać o świadczenie rentowe na podstawie art. 57 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że ubezpieczona pomimo występujących dysfunkcji organizmu, nie spełniła przesłanki wynikającej z art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej, a co za tym idzie nie ma ona prawa do tego świadczenia. Tym samym decyzja organu rentowego z dnia 1 grudnia 2016 roku jest słuszna i odpowiada prawu.

Z tych właśnie przyczyn Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)